

บทบาทของการยางแห่งประเทศไทยในการพัฒนayangพาราทั้งระบบ The Role of the Rubber Authority of Thailand for System Development

รักพงษ์ รัตติคุณุปกร

Rakpong Ratikhunuphakorn

นักศึกษาลัทธิศาสตรปรัชญาดุสิตบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

Doctor of Philosophy Program in Public Administration

Western university

toktak.mawang@gmail.com

Received: March 26, 2019

Revised: November 7, 2019

Accepted: November 23, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง“บทบาทการยางแห่งประเทศไทยในการพัฒนayangพาราทั้งระบบ”นี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาของการยางแห่งประเทศไทยการศึกษาในหัวข้อนี้เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้วิธีการหลากหลายเพื่อเก็บข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในรูปแบบของการพรรณนาวิเคราะห์แล้วนำมาแยกประเด็นเนื้อหาตามความมุ่งหมายผลการวิจัยพบว่า 1) ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ส่งผลให้ราคายางพาราลดต่ำได้แก่ 1.1) ความไม่ชัดเจนของการกำหนดนโยบายของรัฐ 1.2) การขาดประสิทธิภาพในการดำเนินการขยายพื้นที่ปลูกยางพาราและผลกระทบและ 1.3) ผลจากนโยบายยางพาราจีน 2) การยางแห่งประเทศไทยทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงนโยบายรัฐ 3) การขับเคลื่อนพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางในประเทศและการส่งเสริมใช้ยางในหน่วยงานภาครัฐอย่างจริงจังและการกำหนดนโยบายให้ชาวสวนยางทำเกษตรผสมผสาน

คำสำคัญ: บทบาท การยางแห่งประเทศไทย การพัฒนayangพาราทั้งระบบ

Abstract

The research entitled “The Role of the Rubber Authority of Thailand for System Development” aimed to propose the development plan and describe the phenomena of rubber authority policy implementation. Various methods were employed to collect data, which were analyzed by means of a descriptive method. The research findings were as follows. 1) The rubber was an economic plant crucial to the country development. At present, due to changes, the rubber price had plunged considerably. The root causes might be the following: 1.1 the uncertainty of the state’s policy, 1.2 lack of efficiency in expanding the rubber plant-growing areas, 1.3 China’s rubber policy. 2) The rubber authority of Thailand functioned in linking the state policies. 3) The drive for the rubber product development in Thailand and promotion of the use of the rubber in the state agencies, and the policy for

the rubber farmers to engage in the mixed agricultural farming.

Keywords: Role, Rubber Authority of Thailand, Development of the Rubber System.

บทนำ

การกำหนดยุทธศาสตร์ประเทศไทยในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน (Growth & Competitiveness) นั้น ก็เพื่อให้หลุดพ้นจากการเป็นประเทศรายได้ปานกลาง โดยมีกลยุทธ์ที่สำคัญคือการสร้างมูลค่าของสินค้าเกษตร เพราะเป็นแหล่งสร้างรายได้หลักและการจ้างงานขนาดใหญ่ของประเทศไทย ด้วยการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มของวัตถุดิบทางการเกษตร สินค้าเกษตรที่มีความสำคัญของประเทศไทยอันดับต้นๆ คือ ยางพารา โดยทุกรัฐบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญ เพราะยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้ประเทศปีละหลายแสนล้านบาทจากการส่งออกวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ ที่ผ่านมาราคายางพารามีความผันผวน ไม่มีเสถียรภาพ ส่งผลกระทบต่อทั้งเกษตรกรและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยาง (วีรศักดิ์ สมทิธิพงศ์, 2558) ในขณะที่ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางอันดับหนึ่งของโลก แต่ปัญหาราคายางตกต่ำนับตั้งแต่ปี 2557 จนถึงปัจจุบัน ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงแก่ครัวเรือนชาวสวนยาง ซึ่งเป็นผลมาจากโครงการของรัฐในอดีตที่เน้นการเพิ่มผลผลิตยางพารา เนื่องจากราคายางอยู่ในระดับสูง แต่ในปัจจุบันราคายางอยู่ในระดับต่ำซึ่งเป็นผลจากเศรษฐกิจโลกและจีนซึ่งเป็นผู้ซื้อรายใหญ่ของโลกมีอำนาจในการต่อรองสูง และการที่สต็อกยางพาราและยางสังเคราะห์มีเหลือมากกว่า 7 ล้านตัน (เทียบเท่าการผลิตในประเทศไทยหลายปี) ในขณะที่การใช้ยางพาราในประเทศไทยเองเติบโตช้ากว่าการผลิต (กรุงเทพธุรกิจ, 2560) และเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2558 ที่ประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ได้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 ให้มีการยุบเลิก 3 หน่วยงานเดิม คือ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) องค์การสวนยาง (อ.ส.ย.) และสถาบันวิจัยยาง แล้วโอนภารกิจของหน่วยงานที่ถูกยกเลิกทั้งสามมาเป็น “การยางแห่งประเทศไทย” เรียกโดยย่อว่า “กยท.” ให้เป็นองค์กรนิติบุคคล และเป็นองค์กรกลางรับผิดชอบดูแลบริหารจัดการการยางพาราของประเทศทั้งระบบอย่างครบวงจร เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางให้ดีขึ้น เพื่อความเป็นเอกภาพของการทำงาน นอกจากนี้ได้กำหนดให้จัดตั้งคณะกรรมการการยางแห่งประเทศไทย มีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลกิจการของ การยางแห่งประเทศไทย รวมไปถึงการจัดตั้งกองทุนพัฒนayangพารา เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนayangพารา (ผู้จัดการออนไลน์, 2558) ภายหลังจากพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย จึงมีคำถามว่าการยางแห่งประเทศไทย จะสามารถทำหน้าที่ขับเคลื่อนและดำเนินงานพัฒนาระบบยางพาราของประเทศให้เป็นเอกภาพและมีศักยภาพสูงขึ้นได้หรือไม่ และการยางแห่งประเทศไทยจะสามารถผลักดันให้ไทยก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางผลิตภัณฑ์ยางของภูมิภาคอาเซียน และเป็นผู้นำตลาดยางพาราโลกในอนาคตได้หรือไม่และเมื่อยางราคาคงต่ำเช่นนี้การสนับสนุนให้ชาวสวนยางพาราสร้างรายได้เพิ่มจากสวนยาง เช่น การทำวนเกษตรหรือเกษตรผสมผสานในสวนยาง หรือปลูกไม้เศรษฐกิจยืนต้นเสริมในสวนยางตามแนวทางของธนาคารต้นไม้จะเป็นทางเลือกที่ยั่งยืนมากกว่าอย่างไรก็ตามเกษตรกรส่วนใหญ่ก็มีความหวังกับยางพาราไว้มากในฐานะพืชความหวังที่จะมาสร้างรายได้ให้พลิกฟื้นชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ดังนั้นเพื่อให้เกษตรกรที่ทำสวนยางพาราควรตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นต่อวิถีชีวิตการทำสวนยางพาราทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม จึงต้องเรียนรู้นโยบายสาธารณะและบทบาทของภาครัฐ เพื่อการปรับตัวของเกษตรกรที่ทำสวนยางพารา

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาของการยางแห่งประเทศไทยตามนโยบายของรัฐบาล

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษารายละเอียดดังต่อไปนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 4 ท่าน ได้แก่

1) นายสุนันท์ นวลพรหมสกุล รองผู้ว่าการการยางแห่งประเทศไทยด้านบริหาร 2) นายณกรณ์ ตรรกวิรพัท รองผู้ว่าการการยางแห่งประเทศไทยด้านอุตสาหกรรมยางและการผลิตราย 3) นายธีรวัฒน์ เดชทองคำ รองผู้ว่าการการยางแห่งประเทศไทยด้านธุรกิจและปฏิบัติการ 4) นางสาวลดาวัลย์คำภา รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกลุ่มคณะผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการยางแห่งประเทศไทยกรุงเทพมหานครระหว่างเดือนกรกฎาคม 2561 ถึงเดือนมีนาคม 2562

เครื่องมือการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเพื่อกำหนดขอบเขตของการวิจัยและสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและกำหนดขอบข่ายของข้อมูลให้ครอบคลุมขอบเขตการวิจัย

2. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกในการวิจัยและนำแบบสัมภาษณ์ที่ร่างได้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบและขอคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้อ่านแล้วเข้าใจง่ายและชัดเจนตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย

3. ปรับปรุงรูปแบบสัมภาษณ์เชิงลึกอีกครั้งแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแก้ไขปรับปรุงจนได้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและนำไปสัมภาษณ์กลุ่มคณะผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Review Data) ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของการยางแห่งประเทศไทยในการพัฒนาทางพาราทั้งระบบและรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นคำถามแบบกึ่งโครงสร้างการกำหนดคำถามออกเป็นประเด็นให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ทำวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Review Data) และการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ได้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้ นโยบายของรัฐที่มีต่อการปลูกยางหลังจากพบปัญหาราคายางตกต่ำ เกษตรกรชาวสวนยางก็พยายามเรียกร้องความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งได้บ้างไม่ได้บ้าง ส่งผลให้ชาวสวนยางบางส่วนได้รับความเดือดร้อนอย่างหนักถึงขั้นต้องกู้เงินนอกระบบมาเป็นค่าใช้จ่าย มีหนี้สินเพิ่มมากขึ้นบางรายต้องเริ่มโค่นต้นยางเพื่อขายต้นนำมาปลดหนี้ อย่างไรก็ตามปัญหาราคายางตกต่ำนั้น พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ยังคงเดินหน้าแก้ปัญหาราคายางตกต่ำอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแปรรูปโดยใช้

นวัตกรรมเพิ่มมูลค่ายาง และสนับสนุนการจัดตั้งเมืองยางพารา กระตุ้นให้มีการใช้ยางภายในประเทศมากขึ้น เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2560 (ข่าว 8, 2560) คณะกรรมการสมาคมเครือข่ายยางและสถาบันเกษตรกรชาวสวนยางแห่งประเทศไทย (สยยท) เข้าร่วมประชุมที่ห้องประชุม สำนักงานการยางแห่งประเทศไทย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อรับความพึงคณะกรรมการที่เป็นตัวแทนเกษตรกรจากจังหวัดต่าง ๆ ที่สะท้อนปัญหาความเดือดร้อนเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากราคายางที่ตกต่ำในปัจจุบันโดยมีนายอุทัย สอนหลักทรัพย์ นายกสมาคมสหพันธ์ชาวสวนยางแห่งประเทศไทยเป็นประธานการประชุมกล่าวว่า “ราคายางที่ตกต่ำในช่วงที่ผ่านมาเนื่องมาจากการทำงานของบอร์ทการยางแห่งประเทศไทย ที่ให้สัมภาษณ์แต่ละครั้งทำให้ราคายางตกต่ำตลอดโดยเฉพาะในช่วงนี้ยางควรจะขึ้นราคาเพราะอย่างน้อยจากสภาพอากาศที่ภาคใต้ฝนตกบ่อย ทำให้กรีดยางไม่ได้ อีกทั้งร่องผู้ว่าการยางแห่งประเทศไทย ไปเป็นที่ปรึกษาให้กับบริษัทน้ำยางข้น แล้วจะเกิดอะไรกับวงการยางพารา ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องดังนั้นควรจะพิจารณาการทำงานของบอร์ทบริหารการยางแห่งประเทศไทยชุดนี้ พร้อมขอให้นายกรัฐมนตรี พิจารณาวางเลือกเกษตรกรหรือผู้บริหารที่มองว่าทำงานไม่ประสบความสำเร็จทำให้ราคายางเพิ่มขึ้นไม่ได้ ซึ่งในวันนี้เกษตรกรพร้อมจะเดินหน้าแก้ไขปัญหาก็เพื่อปากท้องของพี่น้องชาวสวนยาง

จากการศึกษานโยบายสาธารณะของรัฐที่มีต่อการปลูกยางพบว่า ต่อไปเกษตรกรชาวสวนยางจะต้องมีการประกอบอาชีพเสริมลดการพึ่งพารายได้จากการทำสวนยางแต่เพียงอย่างเดียวรวมทั้งต้องควบคุมและลดพื้นที่ปลูกยางพาราให้เหมาะสม ดังคำสัมภาษณ์ของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี (สำนักข่าว Thai Quote, 2560) ที่กล่าวในรายการ “ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน” เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2560 ว่าปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งคือราคา “ยางพารา” ที่ตกต่ำซึ่งเราจำเป็นต้องทำความเข้าใจในภาพรวมเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาไปในแนวทางที่จะร่วมมือกันได้เรื่องหนึ่ง คือ ประเด็นราคายางธรรมชาติ และยางสังเคราะห์ มีความเกี่ยวข้องกับมากมาย กับสถานการณ์หลายอย่าง เช่น ราคาน้ำมันในตลาดโลก ซึ่งสะท้อนต้นทุนการผลิตยางสังเคราะห์ สามารถใช้ทดแทนยางธรรมชาติได้ เช่น ช่วงในปี 2540 ถึง 2548 น้ำมันราคาแพงทำให้ราคายางสังเคราะห์แพงตามไปด้วย ส่งผลให้หลายประเทศรวมทั้งประเทศไทยหันไปส่งเสริมให้ปลูกยางพาราในประเทศ เพื่อลดการนำเข้ายางสังเคราะห์ แต่พอราคาน้ำมันลด ราคายางสังเคราะห์ก็ลดตามแต่ปริมาณยางธรรมชาติยังคงมากและเกินความต้องการของตลาด เพราะหันไปใช้ยางสังเคราะห์ทำให้ราคายางพาราตกต่ำ ซึ่งเกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ เรื่องที่สอง คือปริมาณการผลิตยางพาราซึ่งมีจำนวนมากเกิดสภาวะล้นตลาด สืบเนื่องจากข้อแรกทำให้ผลผลิตในช่วงปัจจุบันนั้นมีจำนวนมากเกิดความไม่สมดุลกัน ที่สำคัญเกษตรกรสวนยางไทยนั้นเน้นปลูกยางเป็น “พืชเชิงเดี่ยว” มาก ทำให้เมื่อราคายางผันผวนก็จะมีผลกระทบต่อรายได้ของครัวเรือนอย่างรุนแรงเหมือนเช่นในปัจจุบันที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในส่วนของประเทศอื่น เกษตรกรปลูกยางพารา โดยมี “พืชทางเลือก” ควบคู่กับการปลูกยาง เช่น มาเลเซียก็มุ่งเน้นไปปลูกพืชเศรษฐกิจอย่างปาล์มน้ำมัน 20 ถึง 30 ปีมาแล้ว ส่วนอินโดนีเซียทำเกษตรแบบยังชีพ ทำประมงควบคู่ไปด้วยหรือทำอาชีพอื่นไปด้วย เสริมกับการมีผลผลิตจากยางเป็นรายได้ของเขา เมื่อราคายางลดลงผู้ปลูกยางในประเทศเหล่านี้ก็จะชะลอการกรีดยางแล้วหันไปประกอบอาชีพอื่นเพื่อหารายได้เข้ามาแทน โดยมีรายได้จากยางเป็นรายได้เสริมเรื่องที่สาม การใช้ยางพาราในประเทศน้อยลง ประเทศไทยผลิตยางพารา ถึง 4.47 ล้านตัน มีการใช้ยางพาราในประเทศเพียง 0.60 ล้านตัน ที่เหลือส่งออก ทำให้ราคายางพาราต้องอิงกับราคาตลาดโลก ที่มีความผันผวนตามความต้องการและผูกโยงกับราคาน้ำมัน เพิ่มความซับซ้อน จนไม่สามารถควบคุมได้ทั้งหมดถึงแม้ว่าประเทศไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ถือว่าเป็นประเทศผู้ผลิตยางพารารายใหญ่ของโลก มีพื้นที่กรีดยางพารารวมกัน 50.23 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 62.09 ของเนื้อที่กรีดยางพาราของโลก มีผลผลิตรวม 8.56 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 63.27 ของผลผลิตโลกก็ตามเรื่องที่สี่ความไม่เหมาะสมของพื้นที่ปลูกยางพารา ในปี 2559 ประเทศไทย มีพื้นที่กรีดยางราว 20 ล้านไร่ โดยเฉลี่ย

อัตราผลผลิต ประมาณ 225 ถึง 245 กิโลกรัมต่อไร่ ในขณะที่พื้นที่กริดยาง ภาคเหนือให้ผลผลิตเฉลี่ยต่ำสุด คือ 143 กิโลกรัมต่อไร่ และภาคอีสานให้ผลผลิตเพียง 185 กิโลกรัมต่อไร่ เนื่องจากอากาศ ปริมาณน้ำ และสภาพดิน ไม่เหมาะกับการปลูกยางพารา ที่ต้องการอากาศร้อนชื้นและฝนตกชุก เหมือนภาคใต้ ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอีกทั้งปัญหาค่าขนส่งผลิตภัณฑ์ยางมาสู่ตลาดกลาง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ภาคใต้ก็เป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนของเกษตรกรสวนยางที่ต้องเพิ่มขึ้นอีกด้วย

ดังนั้น แนวทางการแก้ไขปัญหายางพาราของรัฐบาลนี้ ในระยะยาวเพื่อความยั่งยืนคือ 1) ส่งเสริมให้เกษตรกรชาวสวนยางมีการประกอบอาชีพเสริม เช่น เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน การปลูกพืชแซม เช่น ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร ที่เหมาะสมกับตลาดท้องถิ่นของตนเอง การทำปศุสัตว์ และประมง ควบคู่ไปกับการทำสวนยาง เพื่อให้มีรายได้ที่หลากหลายเป็นการสร้างภูมิคุ้มกัน และกระจายความเสี่ยง ลดการพึ่งพารายได้จากการทำสวนยางแต่เพียงอย่างเดียว อาทิ เช่น รัฐบาลนี้ให้มีการสนับสนุนสินเชื่อให้เกษตรกรชาวสวนยางรายย่อย สำหรับประกอบอาชีพเสริม เป็นต้น อย่างไรก็ตามที่ผ่านมามีชาวสวนยางประกอบอาชีพเสริมประมาณ 380,000 ราย และในปี 2560 มีชาวสวนยางหันมาทำเกษตรแบบผสมผสานมากขึ้น อีกกว่า 3,000 ราย คิดเป็นร้อยละ 7 ของจำนวนเกษตรกรทั้งหมดที่โค่นยางแล้วปลูกในปียังไม่พอ ต้องมากกว่านี้ แล้วรัฐบาลก็จะได้สามารถส่งเสริมเรื่องการตลาดได้ด้วย 2) สนับสนุนสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำ รัฐบาลก็จะขอลดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี ให้แก่สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการ ในการดำเนินธุรกิจแปรรูปยาง ทั้งเป็นเงินทุนหมุนเวียน การปรับปรุงอาคาร การจัดหาเครื่องจักร อุปกรณ์สมัยใหม่ เพื่อพัฒนาศักยภาพในการส่งออกและแปรรูปยางในอนาคต 3) ส่งเสริมให้มีการใช้ยางพาราเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศให้มากขึ้น รวมทั้งได้มอบหมายให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นด้วย เช่น การสร้างถนน ลานกีฬา ลูกมีอย่าง และอื่น ๆ เป็นต้น 4) ควบคุมและลดพื้นที่ปลูกยางพาราให้เหมาะสม โดยลดพื้นที่ปลูกยางลงให้ได้ มีเป้าหมายปีละ 4 แสนไร่ แต่ทดแทนด้วยการปลูกพืชอื่น เพื่อจำกัดปริมาณผลผลิตให้มีความสมดุลกับความต้องการใช้ทั้งนี้ ปัจจุบันเราสามารถลดพื้นที่ปลูกได้แล้ว 1.19 ล้านไร่ สามารถลดผลผลิตได้ 0.27 ล้านตัน จะเห็นว่ายางลดได้น้อยมาก ซึ่งจะต้องเริ่มจากเน้นการลดพื้นที่ปลูกยางที่ไม่เหมาะสมในบางพื้นที่ พื้นที่ภาคเหนือ ซึ่งก็ยังมีปัญหาทั้งปริมาณน้ำ ระบบชลประทาน และการขนส่งที่ล้นแต่มีต้นทุนสูงหรือพื้นที่ๆ ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ซึ่งมีกว่า 2 ล้านไร่5) จัดตั้ง “กยท.” ตามพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 ได้มีการยุบรวม 3 หน่วยงาน คือ สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง และองค์การสวนยาง เข้าด้วยกัน มีภารกิจในการจัดทำยุทธศาสตร์สำหรับการบริหารจัดการยางของประเทศแบบครบวงจรให้มีประสิทธิภาพ6) ความร่วมมือกับประเทศผู้ผลิตรายพาราที่สำคัญของโลก ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย ผ่านสภาไตรภาคียางระหว่างประเทศ (ITRC) มีมาตรการควบคุมอุปทานยาง (Supply Management Scheme : SMS) ให้อินโดนีเซียมีปริมาณการผลิตยางพาราของแต่ละประเทศในปริมาณที่เหมาะสม ต้องมีมาตรการในการควบคุมปริมาณการส่งออกยางพาราของประเทศสมาชิก (มาตรการ Agreed Export Tonnage Scheme: AETS) เหล่านี้เป็นต้น อย่างไรก็ตามอยากให้ทุกฝ่ายในห่วงโซ่ของยางพาราไทยได้มีความเข้าใจที่ตรงกัน ขอให้ทุกคนได้อัดทนเปลี่ยนแปลงไว้อย่างจริงจังและกันและมีหลักการและเหตุผล ตนไม่อยากจะให้เป็นเรื่องของการเมือง ถ้าทุกคนทำสวนยาง เมื่อยางราคาไม่ดีคุณภาพชีวิตไม่ดี เพราะรายได้มีแต่ยางอย่างเดียว ต้องคิดใหม่จะได้แก้ปัญหาได้ร่วมกันตามนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาล ทุกฝ่ายก็มีประโยชน์ร่วมกันรัฐบาลก็ไม่มีข้อขัดแย้ง มีรายได้มากขึ้น ประชาชน เกษตรกรสวนยางหรือเกษตรกรอื่น ๆ ก็ต้องทำเช่นเดียวกัน

โดยสรุป ในอนาคตเกษตรกรชาวสวนยางควรปรับเปลี่ยนวิธีการทำเกษตร จากเดิมทำสวนยางเป็นพืชเชิงเดี่ยวมาทำสวนยางพาราแบบผสมผสาน จากการวิเคราะห์ตามทฤษฎีแนวคิดและองค์ความรู้ของ

ผู้วิจัยในการแก้ไขปัญหาของยางพาราของรัฐบาล ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้เกษตรกรชาวสวนยางมีการประกอบอาชีพเสริม เช่น เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน การปลูกพืชแซมยาง เช่น ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพรที่เหมาะสมกับตลาดท้องถิ่นของตนเอง การทำปศุสัตว์และประมง ควบคู่ไปกับการทำสวนยาง เพื่อให้มีรายได้ที่หลากหลายเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันและกระจายความเสี่ยง ลดการพึ่งพารายได้จากการทำสวนยางแต่เพียงอย่างเดียว อาทิเช่น รัฐบาลนี้ให้มีการสนับสนุนสินเชื่อให้เกษตรกรชาวสวนยางรายย่อยสำหรับประกอบอาชีพเสริม เป็นต้น ที่ผ่านมามีชาวสวนยางประกอบอาชีพเสริมประมาณ 380,000 ราย และในปี 2560 มีชาวสวนยางหันมาทำเกษตรแบบผสมผสานมากขึ้น อีกกว่า 3,000 ราย คิดเป็นร้อยละ 7 ของจำนวนเกษตรกรทั้งหมดที่โค่นยางแล้วปลูกในปีนี้ยังไม่พอมากกว่านี้ แล้วรัฐบาลก็จะได้สามารถส่งเสริมเรื่องการตลาดได้ด้วย 2) สนับสนุนสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำ รัฐควรชดเชยอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี ให้แก่สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจแปรรูปยางทั้งเป็นเงินทุนหมุนเวียน การปรับปรุงอาคาร การจัดหาเครื่องจักร อุปกรณ์สมัยใหม่ เพื่อพัฒนาศักยภาพในการส่งออกและแปรรูปยางในอนาคต 3) ส่งเสริมให้มีการใช้ยางพาราเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์ภายในประเทศให้มากขึ้น รวมทั้งได้มอบหมายให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นด้วย เช่น การสร้างถนน ลานกีฬา ลุงมือยาง และอื่น ๆ เป็นต้น 4) ควบคุมและลดพื้นที่ปลูกยางพาราให้เหมาะสม โดยลดพื้นที่ปลูกยางลงให้ได้ มีเป้าหมายปีละ 4 แสนไร่ แต่ต้องหาอย่างอื่นแทน เพื่อจำกัดปริมาณผลผลิตให้มีความสมดุลกับความต้องการใช้ ปัจจุบันเราสามารถลดพื้นที่ปลูกได้แล้ว 1.19 ล้านไร่ สามารถลดผลผลิตได้ 0.27 ล้านตัน จะเห็นว่ายางลดได้น้อยมาก แต่จะทำยังไงได้ เพราะเขาไม่มีอาชีพอื่นอีกเลย ก็ต้องหาอาชีพอื่นให้เขาทำด้วย จะได้ลดได้เร็วขึ้น ซึ่งก็จะทำให้ปริมาณผลผลิตยางในตลาดโลกใกล้เคียงกับความต้องการทำให้ราคาไม่ตกต่ำมากนัก ทั้งนี้เราจะเน้นการลดพื้นที่ปลูกยางที่ไม่เหมาะสมในบางพื้นที่ พื้นที่ภาคเหนือซึ่งก็คงมีปัญหาทั้งปริมาณน้ำ ระบบชลประทานและการขนส่งที่ล้นแถมมีต้นทุนสูงหรือพื้นที่ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ ซึ่งมีกว่า 2 ล้านไร่ในปัจจุบัน

จากการสังเคราะห์เอกสาร ประกอบการสัมภาษณ์ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ตามประเด็นศึกษาและนำเสนอใน 3 ประเด็นหลักคือ 1) ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ส่งผลให้ราคายางพาราตกต่ำได้แก่ 1.1) ความไม่ชัดเจนของการกำหนดนโยบายของรัฐ 1.2) การขาดประสิทธิภาพในการดำเนินการขยายพื้นที่ปลูกยางพาราและผลกระทบและ 1.3) ผลจากนโยบายยางพาราจีน 2) กยท. ทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงนโยบายรัฐ 3) การขับเคลื่อนพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางในประเทศและการส่งเสริมใช้ยางในหน่วยงานภาครัฐอย่างจริงจังและการกำหนดนโยบายให้ชาวสวนยางทำเกษตรผสมผสานนำเสนอรูปแบบจำลอง (Model) บทบาทการยางแห่งประเทศไทยในการพัฒนายางพาราทั้งระบบ ตามภาพประกอบ

รูปแบบจำลอง (Model)

แนวทางการพัฒนาของการยั้งประเทศไทยตามนโยบายของรัฐบาล

อภิปรายผล

ผลพบว่าการดำเนินนโยบายของภาครัฐตลอดจนความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและแนวทางเสนอแนะการพัฒนาของการยั้งประเทศไทยตามนโยบายของรัฐบาลดังนี้

1) ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ส่งผลให้ราคายางพาราตกต่ำได้แก่ความไม่ชัดเจนของการกำหนดนโยบายของรัฐบาลขาดประสิทธิภาพในการดำเนินการขยายพื้นที่ปลูกยางพาราและผลกระทบและผลจากนโยบายยางพาราจีนเนื่องจากยางพาราเป็นพืชที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศและการพัฒนายางพาราไทยเพื่อความยั่งยืนจำเป็นต้องมีระบบกลไกระดับประเทศระดับหน่วยงานทั้งภาครัฐและตลอดจนผู้ปลูกองรับและช่วยกันขับเคลื่อนนโยบายโดยมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายสอดคล้องกับแนวคิดของสุรศักดิ์ ชะมารัมย์ (2559) ที่กล่าวว่างานราชการเป็นกิจการขนาดใหญ่มีการกิจรับผิดชอบอย่างหลากหลายด้านมีความสลับซับซ้อนทำให้บทบาทของรัฐในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างไปจากในอดีตอย่างมากที่ต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าวในอันที่จะส่งมอบบริการสาธารณะและนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติต่อประชาชนได้อย่างบรรลุผลมากยิ่งขึ้นนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติมีองค์ประกอบดังนี้ 1) ฝ่ายการเมือง (Politics) หรือรัฐบาล 2) ระบบราชการ (Bureaucracy) 3) ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ (Bureaucrats) 4) ประชาชนหรือเกษตรกรชาวนายางผู้ได้รับผลจากนโยบายซึ่งได้รับผลจากการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนายางพาราครบวงจร (2542-2546) ชาวนายางได้หันมาปลูกยางพารากันมากขึ้นจนกระทั่งยางพาราได้

กลายเป็นอาชีพหลักของคนในชุมชนอย่างรวดเร็วและมีการบุกเบิกพื้นที่ป่าไปปลูก“ยางพารา” เป็นจำนวนมาก สอดคล้องกับสุริยา ชัยรักษา (2555) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องพบว่าชาวบ้านมุ่งทำสวนยางพาราเป็นอาชีพหลัก สอดคล้องกับสุริยา กุลวงษ์และคณะ (2561) ได้ทำการศึกษาพบว่าตั้งแต่เริ่มมีการส่งเสริมการปลูกยางพาราในพื้นที่จนถึงปัจจุบันของหมู่บ้านทรัพย์สมบูรณ์ตำบลคูน้ำอ้อมกระนวนจังหวัดขอนแก่นพบว่าการเปลี่ยนแปลงการผลิตยางพาราแบ่งออกเป็น 3 ช่วงได้แก่ช่วงที่ 1 ช่วงเริ่มต้นการปลูกยางพารา (พ.ศ. 2535-2546) เป็นช่วงที่เกษตรกรเริ่มมีการปลูกยางพาราช่วงนี้ผู้ที่ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตและความรู้จากหน่วยงานรัฐช่วงที่ 2 ช่วงยางพารายาวตัว (พ.ศ. 2547-2554) เป็นช่วงที่พื้นที่ปลูกยางพารามีการขยายอย่างรวดเร็วเกษตรกรบางส่วนลงทุนการผลิตเองและบางส่วนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ และช่วงที่ 3 ช่วงยางพาราดกถอย (พ.ศ. 2555-ปัจจุบัน) เกษตรกรที่ปลูกใหม่จึงมีจำนวนน้อย

และผลจากจำนวนปริมาณผลิตยางพารามากนำไปสู่การกำหนดนโยบายของรัฐที่ผิดพลาดทั้งนี้ ปริมาณการผลิตยางพาราสืบเนื่องจากข้อแรกช่วงปี 2554 ถึง 2558 ทิศทางของความต้องการใช้ยางพาราทั่วโลกที่มีจำนวนลดลงแต่การผลิตของไทยผลิตเพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการส่งเสริมให้ปลูกยางพาราในอดีตนำไปสู่การกำหนดนโยบายของรัฐที่ผิดพลาดซึ่งทำให้ผลผลิตในช่วงปัจจุบันนี้มีจำนวนมากพอสมควรทำให้เกิดความไม่สมดุลกันที่สำคัญเกษตรกรชาวสวนยางไทยจะปลูกยางเป็น “พืชเชิงเดี่ยว” เป็นส่วนมากทำให้เมื่อราคายางผันผวนจึงส่งผลกระทบต่อรายได้ของครัวเรือนอย่างรุนแรงและกำหนดนโยบายตัดสินใจผิดพลาดนอกจากจะไม่สามารถนำไปปฏิบัติให้ได้รับผลสำเร็จแล้วยังอาจก่อให้เกิดปัญหาทับถมหรือทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นไปอีกดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของสถาบันหรือองค์การที่เกี่ยวข้องที่จะต้องทำการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะเพื่อหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจนโยบายเพื่อเป็นหลักประกันว่าเมื่อนำนโยบายไปปฏิบัติแล้วจะประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์นอกจากนี้เห็นว่าแนวทางแก้ไขปัญหายางพาราดกถอยนั้นของภาครัฐนั้นจำเป็นที่รัฐจะต้องรับฟังรับรู้ปัญหาและข้อเท็จจริงโดยเฉพาะจากเกษตรกรชาวสวนยางและสถาบันเกษตรกรชาวสวนยางไม่ใช่ฟังข้อมูลจากข้าราชการด้านเดียว

2) การยางแห่งประเทศไทยทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงนโยบายรัฐโดยคณะกรรมการการยางแห่งประเทศไทยทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงนโยบายรัฐโดยนำนโยบายไปบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยางพาราในพื้นที่ทั่วประเทศเพื่อสร้างวิถีปฏิบัติในการช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีรากฐานที่มั่นคงต่อไปในอนาคตเห็นว่าการกำหนดให้มีคณะกรรมการการยางแห่งประเทศไทยเป็นการกำหนดโครงสร้างองค์การอำนาจหน้าที่การมีข้อกำหนดอย่างมีแบบแผนกฎระเบียบเพื่อทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงนโยบายรัฐถือเป็นการกำหนดโครงสร้างขององค์การที่เน้นโครงสร้างรูปแบบที่เป็นทางการหรือที่เรียกว่าระบบราชการ (Bureaucracy) สอดคล้องกับทัศนะของ Max Weber (2004: 50-55) มุ่งเน้นโครงสร้างรูปแบบที่เป็นทางการ (Formal organization) ซึ่งประกอบด้วยกฎระเบียบหรือข้อบังคับทางการบริหาร (Rules or administrative regulation) หลักการ (Hierarchy) ระเบียบแบบแผนเป็นลายลักษณ์อักษร (Written document) มีความเชี่ยวชาญ (Expert) ทำงานเต็มความสามารถ (Full working capacity) เป็นการจ้างงานตลอดชีพ (Lifelong career) และการไม่ยึดตัวบุคคล (Impartiality) ซึ่งเป็นการเสนอว่าระบบราชการ (Bureaucracy) เป็นวิธีการจัดการที่มีประสิทธิภาพเหนือวิธีอื่นใด

3) แนวทางการพัฒนาของการยางแห่งประเทศไทยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1) การขับเคลื่อนพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางในประเทศทั้งนี้จะเห็นว่าอุตสาหกรรมยางเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่สำคัญมากของประเทศไทย มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางมีมากกว่าสองแสนล้านบาทต่อปี ในขณะที่การใช้ผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศมีมูลค่าเพียงกว่าพันล้านบาทเท่านั้น รัฐบาลจึงควรกำหนดนโยบายให้ความสำคัญในการเร่งสร้างมูลค่าเพิ่มจากยางธรรมชาติให้มากขึ้น โดยขยายขนาดของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและเพิ่มปริมาณการใช้ยางภายในประเทศ ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนการสร้าง

ตลาด คือ การพัฒนาระดับผลิตภัณฑ์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผลิตขึ้นในประเทศให้มีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค สอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐ โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2560) ได้ประกาศนโยบายอย่างชัดเจนในการส่งเสริมการนำยางพาราไปใช้ในประเทศ ซึ่งขณะนี้หน่วยงานรัฐบาลทุกกระทรวงได้เห็นหน้าเสนอโครงการที่สามารถนำยางพาราไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม สำหรับในระยะเร่งด่วนเพื่อเพิ่มอุปสงค์การใช้ผลิตภัณฑ์ยางพาราในรูปแบบต่าง ๆ

2) การส่งเสริมใช้ยางในหน่วยงานภาครัฐอย่างจริงจัง และการกำหนดนโยบายให้ชาวสวนยางทำเกษตรผสมผสาน ทั้งนี้ในการควบคุมและลดพื้นที่ปลูกยางพาราให้เหมาะสมจากการวิเคราะห์ตามทฤษฎีแนวคิดและองค์ความรู้ของเห็นว่าปัจจุบันเกษตรกรชาวสวนยางจำนวนมากสนใจที่จะปรับตัวเข้าสู่ระบบเกษตรผสมผสานแบบไร้นาป่าผสมหรือที่รู้จักกันในชื่อ "วนเกษตรยางพารา" ซึ่งเป็นระบบที่เน้นการจัดการสวนยางเป็นหลักร่วมกับการทำเกษตรทุกแขนงทั้งการปลูกพืชเกษตรในสวนยางการปลูกพืชเกษตรร่วมกับการเลี้ยงสัตว์ในสวนยางพาราระบบวนเกษตรยางพาราแก้จนได้จริงในส่วนของการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลในภาพรวมสรุปได้ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้เกษตรกรชาวสวนยางมีการประกอบอาชีพเสริมเช่นเกษตรทฤษฎีใหม่เกษตรผสมผสานการปลูกพืชแซมเช่นไม้ผลไม้ยืนต้นพืชผักพืชไร่พืชสมุนไพรที่เหมาะสมกับตลาดท้องถิ่นของตนเอง การทำปศุสัตว์และประมงควบคู่ไปกับการทำสวนยางสอดคล้อง ผลการศึกษาของวุฒิสกั บัญแนน และคณะ (2553) ได้ศึกษาศักยภาพการทำเกษตรกรรมสร้างรายได้เสริมของเกษตรกรในแปลงปลูกยางพารา พบว่ายางพาราต้องใช้ระยะเวลาในการปลูกที่ยาวนานหลายปีทำให้เกษตรกรขาดรายได้ในขณะรอขายผลผลิตจากการกรีดยางเกษตรกรจึงปลูกพืชเสริมในสวนยางพาราเป็นพืชเสริมรายได้ เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพด เป็นต้น สอดคล้องกับนโยบายสาธารณะของภาครัฐจากการแถลงข่าวนายกรัฐมนตรี (สำนักข่าว Thai Quote, 2560) ที่กล่าวว่าปัญหาราคา "ยางพารา" ที่ตกต่ำจำเป็นต้องทำความเข้าใจในภาพรวม เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาไปในแนวทางที่จะร่วมมือกันได้เพื่อความยั่งยืนคือการส่งเสริมให้เกษตรกรชาวสวนยางมีการประกอบอาชีพเสริมเช่น เกษตรทฤษฎีใหม่เกษตรผสมผสาน การปลูกพืชแซม เช่น ไม้ผลไม้ยืนต้นพืชผักพืชไร่พืชสมุนไพรที่เหมาะสมกับตลาดท้องถิ่นของตนเองการทำปศุสัตว์และประมงควบคู่ไปกับการทำสวนยางเพื่อให้มีรายได้ที่หลากหลายเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันและกระจายความเสี่ยงลดการพึ่งพารายได้จากการทำสวนยางแต่เพียงอย่างเดียว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

แนวทางในการส่งเสริมการปลูกยางพาราให้ได้ราคาที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์กับผู้ปลูกยางพารานั้นในการวิจัยครั้งนี้อาจหาข้อสรุปที่ยังไม่ชัดเจน ทั้งนี้ ก็เพราะจากการรวบรวมการสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข่าวจากเอกสารของหลายหน่วยงานในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การส่งเสริมการปลูกยางพาราให้ได้ราคาที่เหมาะสมนั้นบ้างก็ให้มีการลดพื้นที่ปลูกบ้างก็สนับสนุนให้ปลูกพืชทดแทนบ้างก็ให้ทำเป็นสวนผสมบ้างก็ให้มีการส่งเสริมโดยการให้ปลูกยางพันธุ์ใหม่แทนยางเก่าจึงมีความยากลำบากที่จะหาให้ข้อสรุปในเร็ววันนี้ได้ "อะไรคือสิ่งที่ต้องมุ่งส่งเสริมอะไรคือประโยชน์ของเกษตรกรชาวสวนยางพาราพารา" และคำถามต่อไปว่า "จะให้ชาวสวนยางไปทำอะไรการเริ่มต้นอาชีพใหม่จะทำได้ง่าย ๆ เลยหรือจะมั่นใจได้อย่างไรว่าจะประสบความสำเร็จ "ไม่หนีเสือปะจระเข้" และในช่วงเปลี่ยนผ่านเกษตรกรจะอยู่กันอย่างไร "ชาวสวนยางจะลดการผลิตลงเท่าไรราคายางในตลาดโลกจะขยับขึ้นได้ (อย่างมีนัยสำคัญ)" "แล้วถ้าชาวสวนยางไทยลดการผลิตลงแต่ชาวสวนยางประเทศอื่นไม่ได้ลดการผลิตลงราคายางในตลาดโลกจะขยับขึ้นได้หรือไม่" ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงอาจมีองค์ประกอบที่สอดคล้องและยังไม่สอดคล้องกับข้อสรุปของการวิจัยครั้งนี้ตามที่ได้กล่าวมา

ข้อเสนอแนะทางนโยบาย

ข้อเสนอให้ชาวสวนยางพาราสร้างรายได้เพิ่มจากสวนยางเช่นสวนยางเกษตรแบบผสมผสาน และแนวทางของธนาคารต้นไม้เป็นแนวทางที่รัฐบาลควรพิจารณาส่งเสริมเพราะเป็นการแก้ปัญหาในเชิงโครงสร้าง นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะทางนโยบายให้รัฐเร่งดำเนินการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ยางอย่างเร่งด่วนเพราะปัจจุบันเราต้องยอมรับว่าบทบาทของไทยในการเป็น supplier หลักในตลาดโลกลดความสำคัญลงพร้อมทั้งยังทำให้ราคายางพาราในตลาดโลกไม่สามารถปรับตัวสูงขึ้นเหมือนในอดีต ดังนั้นการใช้ผลิตภัณฑ์ในประเทศจึงเป็นสิ่งที่รัฐจะต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ เช่นการทำถนนที่ใช้ยางพาราเป็นส่วนประกอบการทำแผ่นยางปูคอกปศุสัตว์การทำล้อคยางปูอาคารการทำสะพานน้ำบ่อน้ำในไร่นาวัสดุประกอบเพื่อใช้ในโครงการของรัฐ ดังนั้นภาครัฐจึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดมาตรการและสัดส่วนการบังคับใช้ทั่วทั้งประเทศเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนายางพาราและผลิตภัณฑ์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research PAR) เพื่อให้ทราบแนวทางของการจัดการผลผลิตการตลาดและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยางโครงการของรัฐในอดีตปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต
2. การใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เพื่อสร้างทฤษฎีจากข้อมูลพื้นฐาน (Grounded theory) ในการวิจัยครั้งนี้อาจทำให้ได้ข้อสรุปเชิงทฤษฎีที่ยังไม่ชัดเจนในบางประเด็นซึ่งอาจเกิดจากการที่ผู้ศึกษาได้ตั้งคำถามจากการวิจัยไว้กว้างครอบคลุม ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรมีการนำเอาตัวแปรและคุณลักษณะอื่น ๆ เช่นการใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ต่อไป
3. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ในการวิจัยเป็นเกษตรกรชาวสวนยางและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมยางทั่วประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2560). “รัฐเตรียมงบ1.69 หมื่นล้านเดินหน้าเพิ่มใช้ผลิตภัณฑ์ยางในประเทศ”. สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2560, จาก <http://www.thansettakij.com/content/185646>
- ผู้จัดการออนไลน์. (2558). สนช.“3 ผ่าน”ร่างพ.ร.บ.ยางยุค 3 หน่วยงานเหลือ“การยางแห่งประเทศไทย” สืบค้นเมื่อ 14 กรกฎาคม.2558, จาก <http://www.manager.co.th/Politics/ViewNews.aspx?NewsID=9580000055068>
- วุฒิสภา. (2553). คักยภาพการทำเกษตรกรรมสร้างรายได้เสริมของเกษตรกรในแปลงปลูกยางพาราในเขตอำเภอสมเด็จจังหวัดกาฬสินธุ์. มหาสารคาม: โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมพิศ สุขแสน. (2551). นโยบายสาธารณะและการวางแผน. เอกสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- สำนักข่าวThai Quote. (2560). “นายกฯแจงเหตุ“ยางราคาตก” พร้อมแนวทางแก้ไข” สืบค้นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2560, จาก <https://www.thaiquote.org/content/23542>
- สุภาวงศ์ จันทวานิช. (2553). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุรศักดิ์ ชะมารัมย์. (2559). *ระบบราชการความล้มป็นระหว่างหน่วยงานของรัฐและการกระจายอำนาจในการบริหารงานภาครัฐ*. บทความวิจัย สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. ร้อยเอ็ด: คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- อำนวย ปะติเส. (2560). *เตรียมพร้อมสู่การยางแห่งประเทศไทย*. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2560, จาก <https://www.facebook.com/FarmChannel/posts/1006948276006580>

Translated Thai References

- Boonnaen, W. (2010). Capacity of creating income of rubber planting in Somdet district, Kalasin Province. Mahasarakham: Demonstration School of mahasarakham University.
- Chantavanich, S. (2010). *Qualitative Research Methodology*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (In Thai)
- Manager Online. (2015). National Legislative Assembly passed the Rubber bill, dissolving 3 internal offices. Source. Retrieved 14 July, 2017, from <https://www.khaosod.co.th>
- Ministry of Agriculture and Cooperatives (2017a). Government prepared 1.69ten billion baht for domestic rubber production consumption. Source Retrieved 26 July, 2017 from <http://www.thansettakij.com/content/185646>
- Office of The Public Sector Development Commission. (2016). *Strategic plan for bureaucratic development (2016-2018)*. 1st Eds. Bangkok: Vision Printing & Media Company.
- Secretariat of the Prime Minister. (2017). *The Rubber Authority of Thailand Bill 2017*, Government Gazette (18 July, 2017) Vol.132 Sec.63. [Online].Source :<https://www.facebook.com/100009282126488/videos/1624855761167146>(Retrieved 10 May, 2017). (In Thai)
- Suksaen, S. (2008). *Public Policy and Planning*. Academic document. Uttaradit Rajabhat University.
- Thai News Agency : Thai Quote. (2017). PM explained reason of rubber price induction as well as guidelines for solution. Retrieved 17 November 2017, from <https://www.thaiquote.org/content/23542>